No. 593. # DE TIJD. **1849.**

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 27 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 26 Maart.

Heden ochtend is het garnizoen der hoofdstad op het Damplein bijeengekomen tot het afleggen van den eed.

Volgens de Belgische bladen zijn den 24 Maart 12 leden van het demokratische en socialistische genootschap der *Regten van den werkman*, dat te Brussel gevestigd is, gearresteerd, als beschuldigd van het plan beraamd te hebben, om in den avond van 25 Maart, ter gelegenheid van het demokratisch en socialistisch feestmaal van Molenbeek Saint Jean, dat in het Prado gehouden zou worden, de kazernen, het koninklijk paleis en andere openbare gebouwen te Brussel in brand te steken. Zij zouden de gaslichten uitgedoofd hebben, doordien zij in verstandhouding stonden met de bedienden van de gazfabriek. Van de duisternis en de door den brand ontstane wanorde zouden zij gebruik gemaakt hebben, om een aanslag te wagen tegen het bestaande gouvernement. Drie regters ter instructie zijn bezig met verhooren der beschuldigden, die alle werklieden zijn, over het algmeen slecht ter naam staande. Des avonds zijn er, volgens de *Indépendance*, nog meerder personen gearresteerd.

De discussien, welke verleden week te Frankfort hebben plaats gehad over het voorstel van Welcker zijn, wat den uitslag betreft, allergewigtigst geweest. Dezelve was volstrekt niet te voorzien. Het Duitsch parlement is daardoor met onmagt geslagen; het is thans bewezen dat deze vergadering niets meer verrigten kan. De groote struikelblok tusschen Oostenrijk en Pruissen, (het erfkeizerschap van dit laatste land) is daardoor uit den weg geruimd. Een nieuw ministerie in de plaats van het afgetreden schijnt bijna niet mogelijk. De val van het parlement zelf zou welligt van een en ander het gevolg kunnen worden. De organen der Pruissische pers zijn verschrikkelijk boos op de Oostenrijkers, wegens de verijdeling van hun geliefkoosd plan. Zie hier hoe de stemmen *voor* en *tegen* het voorstel van Welcker (zie ons N°. van Zaturdag 24 Maart) door de verschillende landen uitgebragt zijn:

	Voor.	Tegen.
Oostenrijk	1	114
Pruissen	142	46
Beijeren	9	57
Saxen	4	16
Hanover	15	8
Wurtemberg	5	21
Baden	4	14
Hessen-Darmstadt	5	6
Keur-Hessen	7	4
Sleeswijk-Holstein	9	2
De Beide Meklemburgen	6	1
Nassau	4	2
Luxemburg en Limburg	3	0
Oldenburg	2	3
Brunswijk	3	1
De hertogdommen Saksen	5	5
Hessen-Homburg	0	1
De vier vrije Steden	5	1
De beide Reuss	1	1
De beide Hohenzollern	0	2
De hertogdommen Anholt	2	1

Wij hebben onlangs gemeld dat het kies-committé voor de verdediging der godsdienstvrijheid in Frankrijk in eene belangrijke circulaire aan al zijne correspondenten eene schets geleverd heeft van alle nieuwigheidzoekers, tegen wien het van belang is dat de gematigde partij zich wapene, vooral bij de aanstaande verkiezingen. Deze rondgaande brief karakteriseert de leeringen dier lieden o. a. met de volgende trekken:

»Hetgeen ten tijde der eerste republiek, onder Babeuf en zijne medepligtigen, een droom scheen te zijn van een handvol dwazen, is voor ons eene bedreigende zekerheid geworden, en een strik, waarin men ons na verloop van eenigen tijd hoopt te kunnen vangen. Hetgeen men predikt, hetgeen men belooft, erkent en voorafgaande toejuicht, is eene algeheele verbeurdverklaring, gewaarborgd en geëxploiteerd door de onbeperkte diktatuur van eenige zamenzweerders. Het wetboek dier diktatuur is reeds geschreven, en hare bedienaren bevinden zich reeds bij duizendtallen onder eene bevolking, die tot dweepzucht is vervoerd door eene drukpers, die haar dagelijks onderwijst in de filosofie van den diefstal en het vergoden van den opstand.

»Aan die partij heeft men het te danken, dat de afbreking en verwoesting van al het bestaande onder ons eene soort van heilige pligt geworden is; die partij heeft niet alleen hare soldaten en handlangers, maar ook hare profeten en apostels en, gelijk zij ze noemt, hare martelaren. En wat vooral de harten van ons, Katholijken, met smart en afschuw moet vervullen, is, dat hare afgrijselijke leerstellingen eene, men weet niet welke, heiligschendende gemeenschap trachten daar te stellen met de leer des christendoms, die men op eene onwaardige wijze profaneert, of met het Evangelie, dat schandelijk wordt misvormd.

»Bij zulk een ontzettend gevaar, waarvan wij de gevolgen eerder ligt dan zwaar hebben voorgesteld, en waarvan geen voorbeeld in de geschiedenis aanwezig is, hebben alle oude partijen, die Frankrijk weleer verdeelden, gezamenlijk eene zekere opwekking ondervonden. Allen hebben begrepen, dat het er op aankwam, door eene uiterste poging de grondslagen der maatschappij, namelijk de godsdienst, de familie en het eigendom te redden. Allen hebben zich afgevraagd of men, door het ter zijde stellen van eenige oude veten, door de opoffering van eenige herinneringen, of van alle persoonlijke of ondergeschikte belangen er niet toe zou kunnen geraken, tegen het leger der wanorde een laatsten strijd te voeren, op het terrein van de algemeene stemming, en om bij de aanstaande verkiezingen eene geruststellende zegepraal voor de toekomst te behalen.

»Aan de partij van roof en demagogische diktatuur is het sinds eenigen tijd bijzonder gelukt hare persoonlijke ijverzucht af te leggen, en hare inwendige verdeeldheid uit te wisschen of te vereenigen, onder de banier van het *socialisme*. Zou nu de partij van orde en vrijheid minder bekwaamheid bezitten? Zou zij minder meester zijn over zich zelve? Zouden ook de weldenkende en verstandige lieden der ordelievende partij hunne verdeeldheid, hunnen voorkeur, hunne klagten, al zijn zij dan ook gegrond, niet kunnen ten offer brengen om gezamenlijk voort te schrijden onder de banier der *maatschappij*?

»Wij zijn van oordeel, Mijne Heeren, dat zij dit kunnen, ja, dat zij dit moeten; en wij voor ons hebben het besluit genomen van uit al onze krachten zaam te werken ten einde die kans van heil, de eenige, die ons overblijft, te verwezenlijken.

»Het eerlijk en gematigd bestuur, dat uit de presidents-verkiezing van 1848 is voortgekomen, heeft ons een uitgestrekt terrein van verzoening aangeboden, waarop de meeste goede burgers reeds tot elkander genaderd zijn, om elkaâr de hand te reiken. Wij willen ridderlijk en zonder eenige nevengedachte het gouvernement ondersteunen, en het behulpzaam zijn om het goede te bevorderen en het kwaad te voorkomen. Wij willen en hopen, dat de aanstaande verkiezingen zullen leiden tot het verkrijgen eener wetgevende vergadering, die bezield is met denzelfden geest, en die vast besloten heeft, om de orde en het gezag, en te gelijkertijd de vrijheid, te verlossen van het juk der woelende factiën.

»Met deze gedachten en gevoelens bezield, heeft het *kies-committé voor de verdediging der godsdienstvrijheid* het voegzaam geoordeeld om den kring zijner afzonderlijke en onafhankelijke werking uit te breiden, ten einde het voorbeeld tot eendragt en verzoening te geven, hetwelk het *committé* voorschrijft. Het heeft besloten zijne werking aan te sluiten bij die van het kies-committé, hetwelk genaamd wordt van de *rue de Poitiers*, en dat van zijnen kant heeft getracht alle tinten der gematigde meening te vereenigen. Velen onder ons zijn lid geworden van dat vereenigd committé en hebben deszelfs programma onderteekend. Gij zult er hunne namen lezen naast die van mannen, welke wij langen tijd bestreden hebben; die zamenvoeging zal u doen oordeelen hoe groot het gevaar is dat ons bedreigt en hoe onwrikbaar de geest, die ons bezielt op den weg, dien wij niet aarzelen voor u te openen.

. . . ."

Deze circulaire was geteekend door den president van het committé, den heer Charles de Montalembert, den vice-president, den heer H. de Vastimesnil en den secretaris, den heer Henry de Riancey.

Als een staaltje van de afschuwelijke leer, welke de partij der anarchie in Duitschland predikt, dient het volgende. Voor eenigen tijd hebben wij een artikel aangehaald van een rood-republikeinsch dagblad *l'Evolution*, dat in Zwitserland het licht ziet, en waarvan Carl Heinzen de hoofdredacteur is; thans vinden wij een artikel te vermelden van een ander dagblad, met name *de Republiek*, hetwelk in het groothertogdom Baden het licht ziet, en dat, even als al de andere dagbladen van dezelfde kleur, de hoop uitdrukt op een aanstaanden opstand, die ditmaal algemeen zijn moet en zich over Frankrijk, Duitschland en Italie moet uitstrekken. Dat artikel, voert ten titel de gemeene bedreiging: *Scheer u voort..... of..* Daarin wordt gezegd, dat in de nieuwe orde van zaken alles van de vertegenwoordiging afhangt; en dat men het dus op de leden dier vertegenwoordiging moet toeleggen. »Die lieden," zoo zegt het blad, »moet men verantwoordelijk stellen, en zij zullen inderdaad die verantwoordelijkheid dragen, wanneer eene opschudding, een oproer, een opstand beproefd en geslaagd zal zijn. Doch daar dit nog niet is gebeurd — *wij gelooven echter, wij hopen en wenschen, dat dit spoedig geschieden moge* — moet men intusschen dat schandelijke volkje op het papier bevechten; men moet tegen hetzelve den haat, den toorn en de woede des volks aanhitsen, *opdat het overige daarop spoedig moge volgen.*"

Hetzelfde blad bevat in zijn numero 45 een brief van Weenen, die aldus eindigt: »Weet dat het oogenblik op de vleugelen des storms nadert, dat gij en al dat gebroedsel, hetwelk zegt dat het *bij de gratie Gods*, en krachtens zijne zalving regeert, dat gekroonde hel-uitbraaksel, hetwelk van sterren schittert, die bandieten, die dieven en moordenaars zoo zeer verpletterd zullen worden onder de vuurzwermen, grenaten en andere brandstichtende werptuigen, dat het volk er voor altijd van zal verlost worden."

Die verklaringen zijn kategorisch, en behoeven geene uitlegging. Volgens andere Duitsche dagbladen, en inzonderheid naar luid van de *Augsb. Post-Zeitung*, zou het besturend committé van de groote Europesche zamenzwering, sinds korten tijd, zijn zetel naar Berlijn hebben overgebragt, van waar het teeken tot de algemeene uitbarsting zou moeten uitgaan, en zou dat committé bestaan uit *uitgelezen* mannen, gekozen uit Duitschers, Polen, Franschen en Italianen.

Zie hier ten slotte een nieuw staaltje in den smaak van Carl Heinzen:

»De edele Alfieri, wien niemand voorzeker een bloeddrinker zal noemen, rangschikt den moord aan vorsten gepleegd, wanneer die ondernomen en uitgevoerd wordt uit zuivere en edelmoedige oogmerken, onder de grootste daden der wereld-geschiedenis. De moord van den Duitschen keizer zou eene leemte zijn in de verwachtingen der reactionairen. De slagtoffers van Weenen, Baden, Frankfort, Napels en Messina bewijzen ten duidelijkste *dat het woord genade een verraad is ten opzigte van de vrijheid; ja dat het een zelfmoord is.* Weest daarom voorzigtig, maar hetzij diezelfde voorzigtigheid ook het bevel voere achter de barricaden, *of in eene troonzaal*, hetzij zij den strijd aanvoere *met het kanon of met de ponjaard*, wij verleenen dan ook GEEN GENADE!"

Ziedaar, wat de revolutionnaire partij verfoeijelijker wijze aan het onwetende volk predikt. Is het dan wel te verwonderen, dat onze eeuw ongehoorde rampen beleeft en van nog grootere gruwelen getuige dreigt te zijn? O, dat men er zich toch aan spiegele! En door de ondervinding, van anderen geleerd, wijs zij en blijve.

¡ Het koninklijk besluit van 2 Januarij 1812.

III. (*)

Waren de zoo zeer ontruste gemoederen door deze vrijgevige bepalingen nu gerust gesteld? Verre van daar.

(*) Zie Nos. 572 en 574.

In de eerste plaats toch hadden velen in den lande iets anders: *onbeperkte vrijheid* en *afscheiding* verlangd, als alléén kunnende strekken ter wegneming van de ontelbare grieven, zoo vele jaren achtereen, en sedert de Belgische oneenigheden met meerder klem, tegen het bestaande stelsel aangevoerd. Teleurstelling was het loon van dat regtmatige verlangen, van de billijkste verwachtingen, en die teleurstelling moest wel tot *verbittering* leiden bij de gedachte, dat het gehate monopolie geheel in handen werd gelaten van hen, die door de smet den geest der wet strijdige toepassing," zoo als het besluit zegt, en de verregaandste klagten en de dringende verzoeken om verandering hadden uitgelokt.

Maar het gouvernement zoude immers tusschen beide komen en zijne medewerking verleenen? Ook hier gold de opmerking, dat de gouvernementen, wanneer er sprake is van het verhoogen der belastingen, veeltijds eene geheel andere houding aannemen, dan wanneer het op de toepassing van wetten en verordeningen aankomt, waarbij regt en billijkheid ten grondslag liggen. In de appartementen der ministerien gaat het gemeenlijk anders toe dan in de enceinte der volksvertegenwoordiging. Hier staat men in de houding eener smeekende, spreekt van het geheele volk, — daar leefde men met wet en besluit naar welgevallen, bekleedde het grootste deel der natie in de verzorging zijner dierbaarste panden, en verleende vaak der inblazingen van eenige nietswaardige gunstelingen en indringers te gereeden ingang. Ministerieële nalatigheid, *onwil* spande met die van de houders van het monopolie, schoolopzieners, gemeentebesturen en adviserende commissie van onderwijs te zamen om koninklijke besluiten, plegtige belofte, ten onzen opzigte althans, te schande te maken, de ontruste gemoederen dagelijks meer en meer te *spannen*, van lieverlede te *verbitteren*. En wat er nog aan ontbreken mogt, o, dat wist men ons aantevullen door de onkunde, lauwheid, vreesachtigheid, dikwerf de lamheid van anderen, — bekennen wij het maar, — van geloofsgenooten.

Wij zullen in het vervolg meermalen gelegenheid hebben een en ander op te merken, de schuilhoeken van het monopolie binnen te dringen, te zien, hoe het werkzaam was, en hoe het zich ten koste van de rust des lands, van het vertrouwen tusschen regering en onderdanen, van de opbrengsten der ingezetenen trachtte te bestendigen.

Art. 2 van het Kon. besluit bepaalde, dat bij het doen van voordragten ter vervulling der openvallende schoolopzieners plaatsen voortaan in het oog zou moeten gehouden worden, dat de zamenstelling der Provinciale Commissien van onderwijs, wat aangaat de verschillende godsdienstige gezindten van hare leden, zooveel mogelijk in evenredigheid kwame met de onderlinge godsdienstige verhouding van de bevolking in iedere provincie."

Velen onzer lezers zal het bekend zijn, dat ons land in een aantal deelen, schooldistrikten genoemd, gesplitst is, en die deelen onder het bewind staan van zekere lieden, met den titel van schoolopzieners. Deze schoolopzieners oefenen een eigenaardig, soms autocratisch gezag uit, houden, wanneer zij geene kans zien om eene vacerende onderwijzers plaats door dispensatie te vervullen, de beruchte zoogenaamde vergelijkende examina's, en vormen te zamen de provinciale commissien van Onderwijs tot verleenen van algemeene admissien. In de handen van deze schoolopzieners berust voornamelijk het monopolie, en onder hen telt men mannen, die voor hunne katholijke landgenooten eene tragische vermaardheid hebben verworven, men denke slechts aan Hofstede de Groot, van Swinderen, Siegenbeek, Robidé van der Aa, Roozeboom, Delprat, enz. Wat opmerking verdient, is, dat men deze menschen, ondanks de grieven, zoo dikwijls tegen hen aangevoerd, en ondanks de bewustheid, dat de meesten hunner ook van de penningen der Katholijken leven, maar rustig hunnen gang liet gaan, en ze niet reeds lang *salvo honore* hunne demissie heeft gegeven. Maar ja wel, dat is de taktiek van het monopolie, men laat de Katholijken maar praten, schrijven, morren over den onverdragelijken dwang, tegen den overmoed van een listig, fanatiek Protestantendom!

Bovenstaande verordening was in hare bepaling niet zonder gewigt. Het gouvernement schreef voor, dat de zamenstelling der Provinciale Commissien van Onderwijs, wat aangaat de verschillende godsdienstige gezindten van hare leden, zoo veel mogelijk in evenredigheid kwam met de onderlinge godsdienstige verhouding van de bevolking in iedere provincie. Nu moet men weten, dat de toepassing van deze, wel is waar rekkelijke bepaling ongelukkiglijk opgedragen was aan dezelfde commissien, in wier zamenstelling veranderingen behoorden gebragt te worden, want art. 17 der *Instructie voor de Schoolopzieners*, enz., behoorende bij de wet van 3 April 1806, bepaalde, dat ter vervulling eener openvallende schoolopzieners-plaats *door de respectieve commissien* eene *Nominatie* moet geformeerd, uit welke Nominatie het gouvernement eene keuze doet. Nu is het niet moeijelijk te begrijpen, dat op die Nominatie nimmer andere personen gesteld worden dan die [illegible]

Zien wij eens, hoe ver wij met die schoone bepaling gekomen zijn.

Noord-Braband, met eene verhouding van 13 Katholijken tegen 2 Protestanten, telt 7 katholijke en 5 protestantsche schoolopzieners.

Gelderland, met eene verhouding van 8 Katholijken tegen 13 Protestanten, 12 schoolopzieners, waaronder geen enkel Katholijk.

Zuid Holland, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 6 Protestanten, 1 Katholijk en 10 Protestanten.

Noord-Holland, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen ruim 5 Protestanten, 3 Katholijken en 7 Protestanten.

Zeeland, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 6 Protestanten, 5 schoolopzieners, allen Protestant.

Utrecht; met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 3 Protestanten, 2 Katholijken en 3 Protestanten.

Friesland, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 21 Protestanten, geen enkel katholijk schoolopziener.

Overijssel, met 2 Katholijken tegen 4 Protestanten, 2 Katholijken en 8 Protestanten.

Groningen, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 25 Protestanten, 1 Katholijk en 5 Protestanten.

Drenthe, met eene verhouding van 2 Katholijken tegen 43 Protestanten, geen enkel Katholijk, en

Limburg, met eene verhouding van 87 Katholijken tegen 2 Protestanten, 7 Katholijken en 1 Protestant.

Men zegge niet, dat er geene gelegenheid heeft bestaan om die ongelijke verhouding te herstellen, o neen, want de heeren J. Teissèdre l'Ange en Th. van Swinderen nemen nog twee districten waar, de heeren J. H. Kroon, P. Halbertsma en W. Staats Evers zijn slechts intérimair, en de heer J. J. Roozeboom, die reeds in het begin des voorgaanden jaars op non-activiteit zoude gesteld worden, is op verzoek, zoo men zegt *van eenige onderwijzers in zijn district*, in dienst gebleven.

Het besluit ging nog verder, en bepaalde, dat de minister van Binnenlandsche Zaken ONVERWIJLD onderzoeken zou, in hoe verre er, hetzij behoefte, hetzij aanleiding bestond, om door splitsing der schooldistricten de daarstelling dier evenredigheid te bespoedigen; hij zou deswege verslag doen, en zoodanige maatregelen voorstellen, als waartoe dat onderzoek aanleiding had gegeven.

Niet *onverwijld*, maar van tijd tot tijd zijn sommige distrikten gesplitst, echter niet, om de bedoelde evenredigheid daar te stellen; trouwens het bovenstaande overzigt kan aantoonen, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken ten onzen opzigte nog dure verpligtingen te vervullen heeft.

'S GRAVENHAGE, 25 Maart. H. M. de Koningin is in den afgeloopen nacht van Tilburg in deze residentie teruggekeerd.

— Naar de geruchten die hier in omloop zijn, zou het lijk van den ontslapen Koning den 2 April aanstaande van Tilburg naar Rotterdam worden overgebragt; terwijl de ter aarde bestelling op Woensdag den 4 April zou plaats hebben.

— H. M. de Koningin-Weduwe zou, gedurende den tijd, dat het lijk te Tilburg verblijft, aldaar doorbrengen, om vervolgens naar de residentie terug te keeren. H. M. zou alsdan het buitenverblijf van Wijlen Prins Alexander der Nederlanden, aan den Bezuidenhoutschen Weg betrekken.

— De ongesteldheid van den minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst, den heer van Heemstra, blijft voortdurend van ernstigen aard. Zijn gevaarvolle toestand was heden morgen dezelfde.

— Men ziet thans dagelijks de beschikkingen nopens den te dragen rouw en het programma van de teraardebestelling van wijlen Z. M. Koning Willem II te gemoet.

— Nopens de lijkkist van wijlen Koning Willem II verneemt men, dat die kist vervaardigd is door de Gebroeders *Horrix* te 's Gravenhage, en wel van moirée maghonijhout, inwendig gepolitourd. Het hout is 6 ned. duimen dik. De kist is uitwendig met zwart fluweel bekleed en met zilveren banden afgezet.

De ornamenten zijn vervaardigd door de heeren *Hansveld Beck* en geplaatst door de heeren *Horrix*. Het zijn tien kroonschroeven, rustende op kussens die door het deksel in de kist uitkomen. Tien hengsels omzetten de kist en rusten op tien leeuwen klaauwen.

Van buiten en boven de kist hoofdwaarts, is gesteld een dubbele laauwertak, die de namen omvat van: *Waterloo. Quatre Bras*, terwijl rond deze woorden zijn geplaatst die van *Hasselt* en *Leuven*. Daaronder eene zilveren plaat, die door den heer *Meijer* den vader, alhier, in gereedheid gebragt is, en die het volgend opschrift bevat:

ZIJNE MAJESTEIT WILLEM II,
KONING DER NEDERLANDEN;
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ. ENZ. ENZ.
Geboren te *'s Gravenhage*, den 6 December 1792.
Gehuldigd te *Amsterdam*, den 28 November 1840.
Overleden te *Tilburg*, den 17 Maart 1849.

[illegible]

digd door den behanger, den heere *Noordanus*; het houtwerk is gemaakt en de ornamenten zijn geplaatst door de heeren *Horrix*. Aan allen verdient regtmatige lof toegebragt te worden voor de volvoering van deze kist, die het stoffelijk overschot zal besluiten van den ontslapen vorst, wiens verlies het geheele vaderland in rouw heeft gedompeld.

— Men deelt ons mede dat Z. M. Koning Willem III benoemd heeft tot Grootkruis der Militaire Willemsorde, H. Dz. toegevoegden adjudant, den gepens. luitenant-generaal en buitengewoon adjudant van wijlen Koning Willem II, Jhr. R. A. Klerck; en tot generaal der infanterie, den zich buiten 's lands bevindenden luit. gen. hertog Bernhard van Saxen-Weimar Eisenach.

— Voorts verneemt men dat Z. M. insgelijks bereids heeft benoemd en aangesteld eene commissie tot onderzoek en afdoening van alle hangende particuliere zaken van H. Dz. koninklijken vader.

— De gisteren door den prokureur-gen., bij den Hoogen Raad der Nederlanden, den heer Mr. G. A. G. van Maanen, gehouden reden bij gelegenheid der plegtige afkondiging van de proclamatie van Z. M. Koning Willem III, luidt als volgt:

„*Edel Hoog Achtbare Heeren President en leden van den Hoogen Raad*:

Deze openbare plegtige zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden heeft ten doel, om daarin af te kondigen de proclamatie, waarbij Willem III de Regering van dit Rijk heeft aanvaard.

Zoo zij ons niet gedurig voor den geest zweefde die treurmare, die ons allen, heden voor acht dagen, zoo diep ontroerde, dan zou deze treffende plegtigheid, deze afkondiging van het staatsstuk, waarbij de nieuwe Koning de kroon aanvaardt, door zijnen vereeuwigden vader, met zooveel roems gedragen, het ons toeroepen, Willem II is aan zijn volk ontvallen.

Het zou UEd. gevoel niet minder kwetsen dat het met den aandrang van mijn gemoed zou strijden, indien ik heden niet eenige, al zijn het dan maar weinige woorden, wijdde aan de nagedachtenis van den Vorst dien wij verloren.

Die nagedachtenis blijve bij ons in zegening als van eenen Koning, aan wiens heldenmoed en beleid het Nederlandsche volk meer dan éénmaal zijne vrijheid en onafhankelijkheid verschuldigd was, — die de eer der natie op het slagveld schitterend handhaafde; — wiens schrandere blik in het staatkundige bewonderd werd door hen, die in zijnen raad werden geroepen, — en die zóó dikwijls, ook vooral nog in den laatsten moeitevollen tijd zijner regering door *daden* toonde, dat Hij voor geene opofferingen terugdeinsde, wanneer Hij de overtuiging had dat zij bevorderlijk konden zijn aan het heil en de welvaart van zijn geliefd volk.

Met alle de uitstekende hoedanigheden, die onzen ontslapen Koning zulk eene eervolle plaats aanwijzen in de rei der vorsten van Europa, paarde zich die onnavolgbare minzaamheid, waardoor Hij de harten zijner onderdanen op het naauwste aan zich wist te verbinden; en die onbekrompen milddadigheid, die als eigen schijnt aan het doorluchtig Stamhuis, waaruit Hij ontsproot, en die Hem zoo veel aanspraak geeft op de dankbare nagedachtenis van duizenden, die nooit te vergeefs op zijne hulp en bijstand wachtten.

Zoo was Willem II niet alleen als uitstekend hoofd van den Staat geëerbiedigd, door den landzaat, die met grond kon vertrouwen, dat zijn welzijn het doel was van de onvermoeide zorgen des Konings; maar Hij was door het geheele volk als vaderlijke vriend en weldoener bemind.

Van dáár die algemeene deelneming in de rampen die Hem troffen; — die angstige belangstelling bij ieder berigt omtrent zijn lijden; — van daar die diepe rouwe, toen men de zekerheid bekwam, dat dit lijden slechts met zijn leven had opgehouden.

Nadat Hij „*in zijnen tijd den Raad Gods gediend had, is Hij ontslapen*," maar het goede dat Hij gedaan heeft, zal niet verloren gaan.

En zoo ik in ééne bede voor den Koning, die thans, naar de Grondwet en geboorte-regt, de Regering heeft aanvaard, alles mag bevatten, wat opregte vaderlandsliefde, gepaard aan onwankelbare trouw en verknochtheid aan zijnen geëerbiedigden persoon kunnen uitdrukken, zoo zij het deze, dat als ook voor Hem de jongste ure zal hebben geslagen, Hij door onze kinderen even innig worde betreurd, als zijn onvergetelijke Vader, door het thans levend geslacht.

Het is des Konings wensch, dat zijne eerste toespraak aan zijne geliefde landgenooten en onderdanen hier openlijk worde afgekondigd Overeenkomstig mijnen ambtspligt doe ik daartoe het noodige requisitoir.

De voorzitter Mr. *W. B. Donker Curtius van Tienhoven*, geeft alsnu te kennen dat deze plegtige openbare vergadering geen ander doel hebbende, dan de gevorderde afkondiging van de afgelezene proclamatie, hij haar sluit met den hartelijken wensch, dat de droefheid en de regtmatige rouw, welke thans het hart van elken Nederlander vervult, wegens het zoo grievend afsterven van den geëerbiedigden en zoo geliefden Koning Willem II, worden geleenigd door de hoop en in het vaste vertrouwen die het trouwe Nederlandsche volk stelt in hem, die thans den overledene in de regering opvolgt, en dat hij de voetsporen drukkende van Zijnen Koninklijken vader, niet minder aanspraak zal kunnen maken op de trouw, liefde en gehechtheid van de natie, dat volk dat zich zoo zeer door ordelievendheid en gehoorzaamheid aan de overheid en wet van den lande onderscheiden heeft; die voorbeeldelooze gezindheid voor orde en eerbied voor de wet heeft zich ook bij den aanvang van deze regering gelukkig op 't schoonste doen kennen, zij strekt der natie tot eere, zij waarborgt haar heil, want zonder orde geen vrijheid denkbaar, zonder haar geen algemeen heil en voorspoed bestaanbaar. Tot die duurzame gezindheid en voor dat heil schenke de Almagtige zijnen zegen.

Gister middag ten 12 ure hebben de troepen, uitmakende de bezetting dezer residentie zich op het Alexandersveld vereenigd. Eene talrijke menigte had zich naar [illegible]

trouw der troepen, waartoe de bijeenkomst strekte, zou afnemen. Dit was echter niet het geval. Nadat de hoofd- en andere officieren van verschillende wapens zich vereenigd hadden, kwam eerst de militaire gouverneur der residentie (de generaal-majoor Spengler) en omstreeks 12 ure Z. Exc. de minister van oorlog (generaal-majoor Voet), vergezeld van hunne adjudanten, op het exercitieplein aan. Er werd toen groot carré geformeerd, waarin de minister, benevens de staf-officieren, zich begaven. Daarop heeft de eeds-aflegging der troepen plaats gehad, hetgeen voorafgegaan werd door de voorlezing der Proclamatie van den 21sten dezer, en gevolgd door eene dagorder voor het leger, door den Koning uitgevaardigd, van den navolgenden inhoud:

DAGORDER.

Generaals, officieren van alle rangen, onderofficieren en soldaten!

Door het afsterven van Mijnen onvergetelijken Vader, heb gij tevens uwen opperbevelhebber en aanvoerder verloren, die het leger herhaaldelijk ter overwinning geleidde!

Dat smartelijk verlies wordt door ons allen diep gevoeld.

De innige betrekking waarin de Koning tot het leger stond, de liefde welke Hij het toedroeg, maken het mij tot eenen heiligen pligt, met dezelfde Vaderlijke zorg de belangen daarvan te behartigen.

Ik gevoel daartoe te meer behoefte, omdat ik mijne militaire loopbaan bij dat leger heb begonnen, waarvan het welzijn steeds een Mijner vurigste wenschen heeft uitgemaakt.

De eed, welken gij op nieuw hebt afgelegd, strekt Mij tot waarborg dat gij de liefde en trouw, waarmede gij aan uwen afgestorven Veldmaarschalk en Koning waart gehecht, op Mij zult overbrengen, en dat gij, zoo als altijd, met eere en onderscheiding, uwe diensten aan het dierbaar Vaderland zult toewijden.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1849.

WILLEM.

De troepen hebben vervolgens gedefileerd.

— 26 Maart. Z. M. de Koning heeft zich gisteren avond laat wederom uit deze residentie naar Tilburg begeven en wordt in den aanstaanden nacht alhier terug verwacht.

— Z. M. de Koning heeft gisteren middag ten twee ure het corps diplomatique ten gehoore ontvangen. Bij die gelegenheid heeft Z. Exc. Sir Edward Disbrowe, als Deken, het woord gevoerd. Z. M. was zeer getroffen en zijne tranen beletteden Hem schier daarop te antwoorden. Nadat Z. M. nog elk der gezanten afzonderlijk had toegesproken, en dezen die toespraak beantwoord hadden, is de audientie afgeloopen.

— Morgen middag ten 2 ure zal de Eerste Kamer der Staten Generaal weder eene zitting houden. Daarin zal de commissie, belast met het overbrengen van het adres van rouwbeklag aan den Koning, haar rapport uitbrengen; alsdan zal 's Konings antwoord op dat adres bekend worden.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van 24 Maart.

In de zitting van heden heeft de voorzitter der vergadering kennis gegeven, dat door de afdeelingen verkozen zijn:

tot hare voorzitters de heeren: Martens van Sevenhoven, Cost Jordens, van Beeck Vollenhoven en Gevers van Endegeest;

tot hare ondervoorzitters de heeren: van Sasse van Ysselt, Corver Hooft, Borski en van Welderen Rengers; en

tot leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van rouwbeklag aan Z. M. Koning Willem III, wegens het overlijden van Z. M. Koning Willem II, de heeren: van Nispen van Pannerden, Cost Jordens, van Beeck Vollenhoven en Gevers van Endegeest.

Tot leden van de commissie voor de verzoekschriften zijn door den voorzitter benoemd de heeren: van Sasse van Ysselt, Hoffman, de Jonge van Ellemeet, van Swinderen en Beerenbroek.

De voorzitter heeft vervolgens kennis gegeven, dat de commissie voor het opstellen van evengenoemd adres haar ontwerp in gereedheid gebragt heeft. Dit stuk is naar de afdeelingen verzonden, ten einde aldaar onmiddellijk door de leden onderzocht te worden, waarop de vergadering ten drie ure geschorst is.

Ten drie ure wordt de zitting hervat.

De voorzitter geeft kennis dat de commissie voor het adres na de in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen gehoord te hebben, bereid is rapport uit te brengen. Het alzoo gewijzigde concept-adres luidt aldus:

„SIRE,

„Met gemengde aandoeningen naderen wij voor de eerste maal den Troon van Uwe Majesteit.

„Het treffend verlies van den ontslapen koning heeft geheel Nederland met innige smart vervuld. Wij beseffen ten volle hoe diep dit leed is gedrongen in de harten der leden van het Koninklijk Geslacht, van de beminde koningin-weduwe en van Uwe Majesteit, die allen in den afgestorven Vorst òf een edel Hoofd, òf een geliefden Echtgenoot, òf een waardigen Vader betreuren. Wij volbrengen dan ook met ontroering den smartelijken pligt om aan Uwe Majesteit onze opregte deelneming en de algemeene droefheid plegtig te komen betuigen.

„Uw onvergetelijke Vader, Sire, die nimmer schroomde zijn bloed voor het vaderland te plengen, arbeidde ook onvermoeid aan het welzijn van den Staat; door wijzigingen in de Grondwet te bevorderen behartigde hij 's Lands belangen en bewaarde hij in zorgvolle tijden onschatbare rust en orde. Vertegenwoordigers van het getrouwe Volk van Nederland verheugen wij ons, Sire, in U te mogen begroeten den opvolger van het Koningschap, die het gewigt zijner moeijelijke taak gevoelt, die het zijne roeping acht het werk te voltooijen waarvan Willem II de grondslagen heeft gelegd.

„Op onze medewerking tot bereiking van dat verheven doel, kan Uwe Majesteit volkomen rekenen.

[illegible] vurigste wensch dat de vereenigde pogingen van [illegible] en van Uwe Vertegenwoordiging, eendragtiglijk aangewend, zullen strekken tot heil der Natie en van Uwer Majesteits aloude stamhuis, beiden zoo innig aan elkander verbonden.

„Moge de Goddelijke Voorzienigheid bij het algemeen gevoelde leed ook zachte vertroosting schenken en aan U, Sire, moed en krachten verleenen om uwe gewigtige taak luisterrijk te volbrengen."

De Voorzitter stelt voor de beraadslagingen over dit adres aan de orde te stellen Maandag aanst.

De heer *Hoffman* geeft in bedenking om, daar er in de afdeelingen slechts weinige aanmerkingen zijn gevallen, de beraadslagingen onmiddelijk te houden.

Dit wordt van alle zijden ondersteund, en dienvolgens gaat men tot de beraadslagingen over.

Geen der leden vraagt over de algemeene strekking of over de §§ het woord.

Het adres, in zijn geheel in omvraag gebragt, wordt met algemeene stemmen aangenomen. Het zal aan Z. M. worden overgebragt door de commissie van opstelling, waarbij zich zullen voegen de heeren *Hoffman* en *v. Heeckeren v. Wassenaer*.

Men gaat over tot de benoeming van de twee leden v. d. huishoudelijke commissie. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren: *Corver Hooft*, *Martens v. Sevenhoven*, *Rengers* en *Cost Jordens*. — Voor beide leden hebben de twee stemmingen plaats, en worden gekozen de heeren *Gevers van Endegeest* met 29 en *Hoffman* met 19 van de 34 stemmen; de meeste stemmen na dezen had de heer *Philipse*, die 13 stemmen op zich vereenigde.

Nog wordt besloten tot het drukken van de mededeeling, gister door de ministers aan de Kamer gedaan. Hierna is de Kamer tot nadere bijeenroeping gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Maart. De beraadslaging over de clubs, die tot Maandag moest uitgesteld worden, is tegen aller verwachting, gisteren hervat. Het nieuwe plan der commissie bestaat uit 28 artikelen, waarvan het eerste, gelijk men weet, reeds in eene vorige zitting was aangenomen.

Alvorens zich met de clubs bezig te houden, heeft de vergadering, in weerwil van de vertogen der ministers, eene vermindering van 13 millioen francs te weeg gebragt op het budget van openbare werken.

Men sprak gisteren in de vergadering van eene bijeenkomst van de woeligste vertegenwoordigers der Montagne-partij, welke algemeen van gevoelen was, dat de meerderheid, die zij factieus noemde, de constitutie had geschonden door het verbieden van de clubs, en dat men geen ander middel had om de republiek te redden, dan tegenstand te bieden. Kleiner middelen waren: het weigeren van belasting te betalen, het weigeren van gehoorzaamheid aan alle besluiten en bepalingen, die van het gezag waren uitgegaan en van alle dagvaardingen der justitie.

— Ook heden heeft de Montagne en de linkerzijde zich gedeeltelijk onthouden van de beraadslaging over de clubswet. Overigens was de zitting vrij rustig, behalve een oogenblik, dat de heer Martin (van Straatsburg) aan de regterlijke magt de bevoegdheid wilde betwisten om de inbreuken te straffen. »De constitutie, zeide de heer Martin heeft de regterlijke magt verdacht gemaakt. »De Kamer besliste voorts dat ieder die eene club geopend zou hebben, voor eene Jury, en hij die de vereischte formaliteiten bij het openen der politieke vereenigingen, geene clubs zijnde, veronachtzaamd had, voor de correctioneele politie zou teregt staan. Dit amendement werd met eene aanzienlijke meerderheid aangenomen. De tweede beraadslaging der wet is thans geëindigd. De derde en laatste zal aanstaanden Vrijdag plaats hebben. Men is niet zonder bezorgdheid voor het behoud der orde te Parijs en in eenige departementen. Ter beurze wilde men weten, dat er eene zamenzwering was ontdekt met het doel om zich van den persoon des Presidenten meester te maken.

— De heer Ch. Didier heeft dezer dagen eene brochure uitgegeven, die veel opheff maakt omdat men de politieke gevoelens van den republikeinsgezinden schrijver kent. Die brochure draagt den titel van: *Een bezoek gebragt aan den hertog van Bordeaux.*

— Men leest in de *Univers*: »Onderscheidene dagbladen hebben gemeld, dat de Hoogw. P. Roothaan, generaal van de orde der S. J. zich thans te Parijs zou bevinden en zich naar Portugal dacht te begeven, om daar den hoofdzetel zijner orde op te rigten. Dit dubbel berigt *is ten eenemale valsch*. P. Roothaan *bevindt zich niet te Parijs, en er is niet het minst van aan, dat de Jezuiten zich in Portugal zouden vestigen.*"

— De *Estafette* meldt dat te Parijs eene buitengemeene beweging heerscht ter zake van de clubswet. De factiemannen woelen er op eene ontzettende wijze, doch het gouvernement neemt de strengste voorzorgmaatregelen.

— Zie hier eenige uittreksels van een brief, door den maarschalk Bugeaud geschreven aan den redacteur van het dagblad der *Charente Inférieure*:

»Nog nooit heeft de kleine bende factie-zuchtigen zich onbeschaamder, meer aaneengesloten en beter gedisciplineerd betoond. Zie, hoe zij van het eene eind van Frankrijk naar het andere getrouw blijft aan haar orderwoord! Hoe! Zoudt gij niet getroffen zijn door die overeenstemming tusschen de anarchisten van al onze steden? Hoe! die afschuwelijke tafereelen, waarin de geest des kwaads zich met losbandigheid en ongodsdienstigheid schijnt te voeden, die ijselijke maskeraden, dat brandgeschreeuw, die bedreigingen des doods, die profetische uitboezemingen van eene andere maatschappelijke orde, treft dit alles u niet? brengt het geene verandering in u te weeg? Zegt het u niets?

»Hoe! kunt gij, bij zulke vijanden, uwen geest overleveren aan bezigheden van ondergeschikt belang? Het geldt op dit oogenblik geene politieke vormen, geen republiek, keizerrijk of monarchie! Het geldt hier geen ijverzucht van eenig vorst, van Bonapartes, Bourbons of Orleans! Het geldt hier, mijnheer, het: te zijn of niet te zijn. Het geldt hier ons zelven, onze familiën, onze goederen, ons vaderland, en wij zouden ze niet kunnen beschermen?

Helaas! wij kunnen het inderdaad niet; wij zijn het ten volle waardig, dat een handvol tegenstanders, die onze meerderheid uittart, zich zoo onbeschaamd, zoo trotsch aanstelt. Ik zeg het met smart; zoo zij immer zegepralen, dan zullen wij ons lot hebben verdiend! En gij weet het, welk lot zij ons voorbereiden!"

ENGELAND.

LONDEN, 23 Maart. In de zitting van het huis der lords van gisteren verklaarde graaf Aberdeen, dat hij thans voorstelde, na de wapenstilstand door den koning van Sardinië was opgezegd en de vijandelijkheden weder op het punt stonden te worden aangevangen, dat het ministerie de correspondentie zou overleggen, tusschen het hof van Groot-Brittanje en de vertegenwoordigers van eenige buitenlandsche mogendheden dienaangaande gevoerd, ten einde het huis zou onderrigt worden van de stappen, door het ministerie gedaan, om het uitbarsten van den oorlog te voorkomen.

Eene andere rede waarom hij dit voorstel deed, was, dewijl hij vermeende, dat de staatkunde door het ministerie in Noord- en Zuid-Italie gevolgd, niet volgens regt en ter goeder trouw was. De spreker gispte vervolgens gestrengelijk het gedrag van den koning van Sardinië, trad daarop in eene uitvoerige beschouwing over de gebeurtenissen in Opper-Italie gedurende het afgeloopen jaar, prees de wijsheid, door het tegenwoordige Oostenrijksche kabinet betoond.

De markies van Lansdowne beantwoordde hem en beweerde, dat het gouvernement eerst dan geregtigd was, de gevraagde correspondentie ter tafel te brengen, wanneer de vijandelijkheden in Italie eenen aanvang hadden genomen. Tevens verklaarde hij, dat het tegenwoordig ministerie het Oostenrijksche kabinet geenszins vijandig was, en dat indien Europa, vóór de jongste Fransche omwenteling, bevreesd was voor de uitbreiding van het despotismus, het dit thans was voor den zegepralenden voortgang der democratie. De markies verklaarde voorts dat het nog mogelijk was, dat de vijandelijkheden tusschen Oostenrijk en Sardinie, ten gevolge van de bemoeijingen van Engeland en Frankrijk, vermeden zouden worden. Spreker eindigde met lord Aberdeen te verzekeren, dat de bewuste correspondentie binnen korten tijd zou worden ter tafel gebragt. Het voorstel van graaf Aberdeen werd daarna door hem zelven weder ingetrokken.

— In het huis der gemeenten, zitting van gisteren, gaf de minister van buitenlandsche zaken eene belangrijke verklaring over de aangelegenheden van Wallachye: Lord Palmerston verzekerde dat Engeland, even als de andere mogendheden van Europa, groot belang in de onafhankelijkheid en integriteit van het Turksche rijk stelde, en dat op de vertoogen, door den Engelschen gezant bij het Russische hof, aan het Russische kabinet ingediend, over de bezetting van Moldavie en Wallachye door Russische troepen, door dit ministerie geantwoord was, dat het deze vorstendommen slechts had laten bezetten tijdelijk en met het doel om Ruslands eigene provincien tegen de verspreiding der revolutionnaire bewegingen, welke in die vorstendommen plaats hadden, te bewaren; dat voorts die bezetting zou ophouden, zoodra de rust in Wallachye hersteld zou zijn; dat hij niet wilde onderzoeken, of de door Rusland aangegeven drangredenen die bezetting regtvaardigden, doch dat zij door Turkije niet waren aangezien als eene vijandige daad, zoodat de goede verstandhouding tusschen die mogendheden niet zou verbroken worden. De spreker eindigde met de hoop te kennen te geven, dat de kwestie, tusschen het Russische en Turksche gouvernement aanhangig, op minnelijke wijze zou geschikt worden. Verschillende leden van het huis vielen daarop nog den Keizer van Rusland aan en gispten diens gehouden gedrag; de heer J. O'Connel noemde hem zelfs een monster, doch de heer d'Israëli verdedigde den Keizer, noemde hem grootmoedig, en beweerde, dat hij alles had aangewend om den vrede en de rust in Europa te bewaren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 25 Maart. Men schrijft uit Freiburg in Baden 20 Maart: Heden heeft het proces van de republikeinen Struve en Blind een aanvang genomen; de verdediger van Struve, Brentano, heeft de onbevoegdheid der

regtbank gepleit. De regtbank heeft echter dat stelsel verworpen.

In de 2e zitting hebben Struve en Blind het republikeinsche stelsel verdedigd, en den gewapenden opstand voorgesteld als een noodidwang ten gevolge der monarchale zamenzwering van Rusland, Oostenrijk en Pruissen. Voorts heeft Struve de beschuldigingen van terrorismus, onmenschelijkheid, geldafpersing en roof gewraakt of verdedigd, als uit het standpunt der revolutie daartoe geregtigd. Blind heeft verklaard dat hij niet alleen republikeinsch, maar democratisch-sociale republikein is; daarna is er een begin gemaakt met het verhoor der getuigen betreffende den gewapenden opstand van April.

In de 3e. zitting zijn de verdere getuigen, ook die wegens den opstand van September gehoord. De door Struve onderteekende proclamatien enz. zijn voorgebragt. De beschuldigde zullen het hard te verantwoorden hebben. Echter weet Struve aan vele zaken eene voor hem gunstige wending te geven. Er zijn thans 30 getuigen verhoord.

— Te Munchen zijn de echt katholijke professoren Lassaulx en Philips in hunne posten hersteld. Vroeger door het ministerie van den beroemden von Abel aangesteld, hadden zij met den val van hetzelve, ten gevolge der intrigues van de beruchte danseres Lola-Montez, hunne leerstoelen moeten verlaten.

FRANKFORT 23 Maart. De nationale vergadering heeft heden besloten tot na de voltooijing der constitutie, dagelijks twee zittingen, waarvan de eene 's avonds te houden. In deze zitting werd aangenomen de 1 §, luidende: »het Duitsche rijk bestaat uit het grondgebied van den tot dusverre bestaan hebbenden duitschen bond; de vaststelling en regeling der betrekkingen van het hertogdom Sleeswijk, zal later plaats hebben."

Daarentegen werd verworpen, ten gevolge eener overeenstemming der linkerzijde en der Oostenrijksche partij met eene meerderheid van 290 tegen 240 stemmen, de volgende §: »de deelneming der niet Duitsch-Oostenrijksche gewesten aan de regten en pligten der rijksconstitutie blijft voor dezelve gereserveerd."

De afgevaardigden uit het Italiaansche Tirol, Esterle, Marsilli en Gazzoletti hebben tegen dit besluit geprotesteerd, dewijl hun land tegen den wensch der ingezetenen tot Duitschland gerekend is en zij de nationale regten hunner provincie onverkort wilden in stand gehouden zien.

De volgende § luidt als volgt: »geen Duitsch land mag met een niet Duitsch land tot een Staat vereenigd worden. De linkerzijde en de Oostenrijksche partij hebben tegen dezelve gestemd, dewijl zij in plaats hiervan door middel der personeele unie, voor Oostenrijk meer gunstige voorwaarden verwerven wilden. Deze werd dan ook slechts met *ééne* stem (266 tegen 265) verworpen. Een aantal leden beweerde echter, dat de Tyroolsche afgevaardigden, die geprotesteerd hadden, niet mogten medestemmen. Hierover ontstond eene groote gisting onder de afgevaardigden, en de beslissing dezer vraag werd tot de avondzitting verschoven.

Men verwachtte een heeten strijd! Ter eere der klein Duitschen (dus genaamd, omdat zij het erfkeizerschap aan Pruissen willen opdragen, terwijl de groot Duitschen aan Oostenrijk de voorkeur geven) is hij echter niet losgebroken. De afgevaardigde Reh heeft in hunnen naam bij het openen der avondzitting hun protest ingetrokken.

WEENEN, 21 Maart. De in Oostenrijksche dienst getreden Deensche admiraal Dahlerup is reeds naar Triest vertrokken, om het opperbevel over de aldaar vereenigde flotille te aanvaarden. Napels heeft zich alsnu officieel voor Oostenrijk verklaard, en zal een groot, en verscheidene kleinere oorlogsvaartuigen ter beschikking van Oostenrijk stellen, die tot de blokkade van Venetie zullen medewerken.

ITALIE.

Berigten van Rome behelzen geen bijzonder staatkundig nieuws. Tijdingen uit Gaëta melden voortdurend den gewenschten gezondheidstoestand des H. Vaders.

De groothertog van Toskanen bewoont eenige vertrekken in het *Villa Cicerone*, hem door den gezant van Sardinië afgestaan, die zich aan boord van de paketboot *Maria Antoinetta* heeft begeven. De groothertog schijnt zeer verouderd te zijn.

Rome is steeds onder den invloed van den revolutionaire schrik. Sterbini is gevallen, en echter betreurt men zijn bestuur, dat nog eenigen schijn van regelmatigheid had. Eergisteren loste men op klaren dag twee pistoolschoten op een Engelschman en een Franschman, die het plein della Colonna overgingen, een van beiden is in den arm getroffen. De oversten van het klooster van den H. Philippus van Neri zijn gevangen genomen, uit hoofde van hunnen tegenstand bij het afnemen der klokken van hun gesticht. Men heeft het volk willen diets maken, dat Frankrijk de Romeinsche Republiek had erkend, doch niemand geloofd daaraan.

Te Bologna kon men niemand vinden, die deel wilde uitmaken van de commissie om de wet op de gedwongen leening ten uitvoer te brengen. Meer dan 20 personen zijn in hechtenis genomen omdat zij »de republikeinsche instellingen beleedigd hadden."

De meeste professoren van de St. Lucas-academie hebben hunne adhesie aan het Romeinsch gouvernement geweigerd.

De dagbladen melden heden nog geen woord van het hervatten der vijandelijkheden. De Kamer van afgevaardigden te Turijn heeft dit kiesche punt, zoo als men weet, onaangeroerd gelaten, maar in de onstuimige zitting van den 19, over eene wet beraadslaagd, die een regtstreekschen aanslag daarstelt op het regt van vereeniging en de persoonlijke vrijheid, door dien zij het gouvernement in sommige gevallen het regt toekent om inhechtenisnemingen en huiszoeking te bewerkstelligen.

Het Toskaansche driemanschap beantwoordt op zijn best de oorlogskreet van Sardinië. Men ziet aan hunne taal, dat zij grooten lust hebben om deel te nemen aan den strijd; maar hiertoe ontbreekt het hun aan veel dingen. Men moet, zeggen zij, alles aanwenden om onze strijdkrachten te organiseren. Men moet tot geweld zijne toevlugt nemen om zich geld te verschaffen. Intusschen hebben zij noch geld, noch manschappen, en het schijnt, dat Toskanen gansch niet genegen is hun dit te verschaffen.

Nadat de Romeinsche volksleiders zoo dikwijls in hunne redevoeringen, op de barbaren zijn losgetrokken, zullen zij insgelijks al het gewigt van den strijd op Karel Albert laten rusten. Even als verleden jaar zal ook ditmaal Piemont bij slot van rekening alle oorlogs kosten betalen. Heeft hij het ongeluk van overwonnen te worden, dan zal men hem, voor al zijne belooning, te Rome, te Florence en zelfs te Milaan een lafaard, een zwakken veldheer, en welligt een verrader noemen.

De stedelijke regering van Milaan heeft tot behoud der openbare rust het vormen van compagniën burgerwacht verordend. Een dergelijke maatregel is te Como en te Bergamo genomen.

Het dagblad van Milaan van den 18 bevat eene proclamatie van Radetzky aan de inwoners van het Lombardisch Venetiaansch koningrijk. Hij vermaant hen geen gehoor te geven aan de inblazingen der revolutionairen en kondigt hun aan, dat hij, ten einde hun de gruwelen des oorlogs te besparen, tot in het hart van 's vijands land zal doordringen.

De opheffing van den wapenstilstand is door het leger te Milaan volgens de *Augsb. Zeitung* met groote vreugde ontvangen. Men houdt zich ijverig bezig met het wapenen der troepen. De bevolking deelt evenwel die vreugde niet. De ijzeren Lombardijsche Kroon is onder sterk geleide van Monza naar Milaan overgebragt.

De hertog van Modena heeft zijne staten niet verlaten. In eene proclamatie van den 14 heeft hij aangekondigd, dat hij zou blijven zoolang zijne tegenwoordigheid aan zijne onderdanen aangenaam zou kunnen zijn. Hij heeft bovendien het volst vertrouwen in de zegepraal der Oostenrijksche zaak.

Brieven van Napels van den 13 Maart berigten, dat de kamer van afgevaardigden aldaar is ontbonden. Dien ten gevolge waren eenige leden gevangen genomen. Anderen hadden de vlugt genomen.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 Maart.

Koffij: Bij behoefte moet men 1 c. winst op de prijzen der laatste Amsterdamsche veiling bewilligen, zoodat ordin. Java thans op 20½ genoteerd wordt. De afleveringen der Koffij bij de N. M. beginnen reeds te verminderen. Voor Brazil Koffij die in verhouding tot de Java nog geene gelijke verhooging heeft ondervonden bestaat veel vraag.

Tabak: 120 v. Maryland van verschillende ladingen werden uit de eerste hand verkocht. Tegen 3 April komen in veiling 136 v. Kentucky en 10 v. Maryland; aanstaanden Dingsdag zijn aan de markt 742 kan. rollen en 125 kan. bladen Varinas, per George Andreas, direct van Boliver aangevoerd.

Suiker, Ruwe iets flaauwer. Surinaamsch in veiling gedeeltelijk verkocht van *f* 25¾ a 27½, gedeeltelijk opgehouden van *f* 25¾ a 27¼. Uit de hand bedongen 170 v. *f* 26½. Den 29 dezer komen in veiling: 218 v. Nickerie, 28 v. Surin. Suiker en 913 k. Havana. Geraffineerde zonder verandering op vorige notering gehouden, belangrijke transactien hadden niet plaats.

Rijst, 283 v. Carolina Rijst bedongen uit de hand *f* 12¼.

Indigo, 60 k. Java zijn wederom voor verzending gekocht. 500 vaatjes Harst zijn a *f* 2½ verkocht.

Huiden, 12000 stuks werden per Muskingham van Buenos-Ayres aangevoerd, welke men spoedig aan de markt verwacht.

Banca Tin *f* 56 zonder koopers; gele Petersb. Talk *f* 27; Amsterd. Smeer *f* 25 a ½; Keuzel *f* 22 a 24, naar qualiteit; Zuidzeetraan *f* 29; Berger bruine Levertraan *f* 34; blanke *f* 39; Ansjovis *f* 13.

GRAANMARKT.

Tarwe ruim prijshoudend met goeden handel aan consumptie: 130 ℔ witb. Pools. *f* 328; 126, 127 ℔ b dito *f* 308; 132 ℔ o. Norder *f* 280; 132 ℔ n. Gelders. *f* 260; 131, 133 ℔ mind. dito *f* 218, 249; 125 ℔ b. dito *f* 215; 123 ℔ n. Gron. *f* 288; 120 ℔ dito *f* 172; 132 ℔ Gelders. *f* 253, 255; 129 ℔ Kubanka *f* 250; 137 ℔ n. Gelders. *f* 280.

Rogge tot vorige prijzen met redelijken handel; 116, 117 ℔ Gedroogden *f* 126, 128; 124 ℔ n. Munst *f* 143; 124, 125 ℔ Dito Geld. *f* 140, 142; 120 ℔ Kol. *f* 133; 123 ℔ n. Geld. *f* 136; 123 ℔ n. Overijss. *f* 158.

Garst tot iets lagere prijzen met wat meer handel. 101, 103 ℔ Old. Winter *f* 106, 110; 99 ℔ Dito *f* 100; 101 ℔

Haver iets aangenamer; 84 ℔ dikke *f* 85; 76 ℔ Voer *f* 79.

Boekweit in een doen: 121 ℔ n. Holst *f* 156.

In publieke veiling verkocht: Ca. 60 Last witbonte Pools. Tarwe 123, 130 ℔ *f* 315 a 329; circa 52 Last Pruissische Rogge 120, 122 ℔ *f* 136 a 142.

Dito Zomer *f* 103; 109 ℔ Knobbe *f* 118.

Koolzaad. In veiling Elbinger *f* 378 *f* 386; Oostvriesch 32 £vl. Op 9 vaten Olie in April ek. 68½; Oct. en Nov. 62½ £vl. *Lijnzaad* een doen; Petersburgsch Morch 112/13 ℔ *f* 262½; 112 ℔ Odessa *f* 265. *Raapolie* op 6/w. *f* 44½; Vliegend *f* 43½; primo Mei ek. *f* 39¾; Sept. *f* 37; Oct. *f* 37; Nov. *f* 37¼; Dec. *f* 37½. *Lijnolie* per 6/w. *f* 28¼; Vliegend *f* 27¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39¾. *Raapkoeken* 54, 58. *Lijnkoeken* 8, 10.

LEIDEN, 24 Maart. Boter *f* 30 tot *f* 34, pr. vierde; Tarwe *f* 7,50 tot 8,00, pr. Mudde; Rogge *f* 4,70 tot 5,00, per idem; Garst *f* 3,50 tot 3,70, pr. idem; Haver *f* 2,50 tot *f* 3 00, pr. idem; Paardenboonen *f* 3,80 tot 4,00, pr. idem; Duivenboonen *f* 4,70 tot 5,00, pr. idem.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			24 MAART 4½ u. gebl.	26 MAART 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	48⅞	48½	a	48¾	48$\frac{9}{16}$
Dito Dito	3	»	57⅜	57¼	»	57½	57¼
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	76$\frac{15}{16}$	76¼	»	76½	76½
O I. Leening	4	»		75	»		
Amortis. Syndic.	3½	»		-	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	143⅝	143¼	»	143⅝	
Haarlemmermeer	5	»	95		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	79⅛	79⅝	»	79½	
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE,	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»	42	41⅝	»	41¾	
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	10$\frac{9}{16}$	10¼	»	10⅜	10¼
Dito Dito van 510 £	5	»	10$\frac{7}{16}$	10¼	»	10$\frac{7}{16}$	10⅛
Dito bij Dito onb. st.	5	»	9$\frac{1}{16}$	9½	»		
Dito	3	»		31	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	22$\frac{1}{16}$	21¾	»	22	21¾
Coupons Ardoins		»	8¼	7¾	»	8$\frac{5}{16}$	
Passive		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	28½	27$\frac{15}{16}$	»	28¼	
Dito Dito	4	»	29⅜	29	»	29¼	
Dito Ex Coupon		»			»		
Dito Dito		»			»		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»		101⅛	»	101¼	101⅛
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	100¾	100⅝	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	90	90	»		
Dito bij Hope	4	»		81$\frac{5}{16}$	»	81¾	
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	81⅜	81¼	»	81½	
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»		59½	»	59⅝	
Cert. van Dito	6	»	59⅞	59¾	»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito Bank-Actiën			3⅞	4⅛	»	4⅜	4$\frac{3}{16}$

Oost., Met. 5 pc. 69, ⅛; 2½ pc. 36⅝, ¾; Oblig. bij Goll en C°. 4 pc. 67¼; Fransche 3 pc. 49¼, ⅜; Louis. 85½; Mexico 30$\frac{9}{16}$, ⅞, ¾; Peru 41$\frac{7}{16}$, ¾, ½; Gren. 19½, ⅜, ¼; Ecuad. 3½; Ven. 29½; Grieken 4½, $\frac{9}{16}$.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅞; Zigt Parijs 57⅛; 2/m. Londen 11,92½; Zigt Londen 11,97½; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35; 3/m Lissabon 41½; 3/m. Porto 41½; 2/m. Petersburg 1,82.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

PARIJS, 24 Maart. Fr. 3 pc. 52,75; 4 pc. —,—; 5 pc. 82,80; 5 pc. N. 82,50; Schatk. —,—; Bank-Act. 2265,—; Belg. 1840, 5 pc. 89; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 3 pc. —; Nap 5 pc. —,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem Leen. 775; Passive —; Rom. leen. 66.

ADVERTENTIEN.

Een Med.æ et Chir.æ Doct^r. op een aangenaam Dorp in de Prov. *Utrecht*, vraagt met Mei aanstaande eenen **PROVISOR**, van voldoende bewijzen van kunde, accuratesse en goed gedrag voorzien. Men vervoege zich met *franco* brieven, inhoudende opgave der laatste betrekking, sub litt. K. bij den Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM, achter het stadhuis te Utrecht. (1233)

Mr. Rutjes, Directeur du Pensionnat Français à *Eindhoven*, demande un **SECONDANT** de la Religion Catholique, qui parle correctement la langue française et qui sache enseigner les Mathématiques. Le salaire est de **200** florins. Lettres affranchies. (1234)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, zijn bij toeval voor den zeer matigen prijs van 60 Cents per stel verkrijgbaar:

FRAAIJE GEPLAATDRUKTE

Altaar-Tabellen,

niet gekleurd, het middenstuk hoog 26, breed 40 Ned. duimen. De Zijstukken hoog 23, breed 15 Ned. duimen.

Voorts diverse soorten fraai geïllustreerd van verschillende prijzen en hoogten.

Ook zijn thans weder ruim voorhanden, de mooiste Hollandsche Gebedenboeken, in prachtbaaden en in fluweel *à la rénaissanse*.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.